

Remissvar

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

2026-10-13

FI dnr 26-21445
(Anges alltid vid svar)

Remissvar över promemorian EU:s penningtvättspaket

Ert dnr: Fi2026/01654

Finansinspektionen (FI) lämnar två remissvar på promemorian EU:s penningtvättspaket. Detta remissvar hanterar avsnitten 5 till 8, 11 till 12 och 14 till 17 i promemorian.

Sammanfattning

FI tillstyrker i huvudsak promemorians förslag om genomförandet av EU:s penningtvättspaket i svensk rätt. FI föreslår vissa kompletteringar och förtydliganden i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Ansvariga enheter (avsnitt 5)

Tillhandahållande av varor och vissa elektroniskt förvarade penningvärden i utbyte mot kryptotillgångar (avsnitt 5.3.4)

FI håller med om att aktörer som yrkesmässigt tillhandahåller presentkort i utbyte mot kryptotillgångar bör vara ansvariga enheter som omfattas av penningtvätsregelverkets krav. Inspektionen har dock vissa synpunkter på hur verksamheten definieras.

Definitionen i 2 kap. 1 § första stycket 4 nya föreslagna penningtvättslagen (nya PTL) tar sikte på yrkesmässig verksamhet med utgivning av sådana elektroniskt förvarade penningvärden som avses i 1 kap. 1 § andra stycket 1 lagen (2011:755) om elektroniska pengar (LEP). Den verksamhet som anges

där, och som undantas från den lagens tillämpningsområde, behöver dock inte nödvändigtvis avse utgivning av elektroniska pengar (se rekvisiten för elektroniska pengar i 1 kap. 2 § 2 LEP). FI anser därför att definitionen i 2 kap. 1 § första stycket 4 nya PTL skulle bli mer korrekt om den i stället utformas så att den tar sikte på utgivning av instrument med sådana elektroniskt förvarade penningvärden som avses i 1 kap. 1 § andra stycket 1 LEP. Samtidigt ifrågasätter inspektionen om det endast är utgivningen av sådana instrument som definitionen avser att träffa (se s. 228 f. i promemorian). Enligt FI:s mening bör alla aktörer som tillhandahåller presentkort i utbyte mot kryptotillgångar omfattas av den. Den bör alltså även inkludera sådana aktörer som yrkesmässigt köper presentkort och sedan säljer dem vidare, vilket är ett upplägg som förekommer.

FI anser vidare att hänvisningen till 1 kap. 1 § andra stycket 1 LEP bidrar till att definitionen blir alltför snäv. Genom hänvisningen omfattar definitionen endast verksamheter som avser utgivning av elektroniskt förvarade penningvärden som lagras på instrument. Det innebär att den inte omfattar verksamheter som ger ut instrument i fysisk form (jfr den bredare och teknikneutrala definitionen av voucher i 2 kap. 26 § mervärdesskattelagen [2023:200]). Det innebär också att definitionen inte omfattar verksamheter som ger ut instrument där penningvärdet inte lagras på själva instrumentet. Det kan till exempel gälla verksamheter som ger ut sådana betalningsinstrument som avses i 1 kap. 6 a § lagen (2010:751) om betaltjänster (LBT).

Konsekvensen av en alltför snäv definition av verksamheten i 2 kap. 1 § första stycket 4 nya PTL kan bli att aktörer som regleringen avser att träffa anpassar sina verksamheter för att inte omfattas av definitionen och därmed undgå penningtvättsregelverkets krav.

FI konstaterar vidare att definitionen innebär att aktörer som bedriver verksamheter av aktuellt slag kommer att omfattas av regelverkets krav vid en betydligt lägre beloppsgräns än vad som gäller för varuhandlare som tar emot kryptotillgångar som betalning (motsvarande 5 000 kronor eller mer, i stället för motsvarande 55 000 kronor eller mer). FI ifrågasätter om den skillnaden verkligen är motiverad, även om riskerna i verksamheterna kan skilja sig åt. I promemorian uppmärksammas att presentkort ofta kan köpas anonymt och att kundkännedomsgärder aktualiseras först i senare led (s. 228). En ansvarig enhets skyldighet att vidta kundkännedomsgärder kommer att aktualiseras i de situationer som anges i artikel 19 i

penningtvättsförordningen¹. En låg beloppsgräns i definitionen av ansvarig enhet i 2 kap. 1 § första stycket 4 nya PTL innebär att fler aktörer kommer att omfattas av penningtvättsregelverkets krav. Det betyder dock inte att dessa ansvariga enheter kommer att behöva vidta kundkännedomsåtgärder vid andra beloppsgränser än vad som framgår av artikel 19 i penningtvättsförordningen. Mot denna bakgrund anser FI att beloppsgränsen för aktörer som tillhandahåller presentkort i utbyte mot kryptotillgångar bör kunna vara densamma som för varuhandlare, det vill säga motsvarande 55 000 kronor eller mer.

Sammanfattningsvis anser FI att aktörer som bedriver yrkesmässig handel med presentkort och tar emot kryptotillgångar som betalning bör omfattas av penningtvättsregelverkets krav, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kryptotillgång uppgår till motsvarande 55 000 kronor eller mer. I sådana fall skulle definitionen i 2 kap. 1 § första stycket 3 nya PTL, som avser varuhandlare, eventuellt kunna justeras så att även dessa aktörer omfattas av den.

Mot bakgrund av det som har anförts finns det skäl att se över den aktuella bestämmelsen i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Vissa krav för att få bedriva verksamhet som ansvarig enhet (avsnitt 6)

Förutsättningar för registrering och avregistrering (avsnitt 6.1.2)

Det föreslås i promemorian att en ansvarig enhet snarast möjligt ska anmäla till tillsynsmyndigheten om något av de förhållanden som ligger till grund för registreringen har ändrats.

Förslaget till nya PTL verkar inte innehålla någon uttrycklig motsvarighet till nuvarande bestämmelser om registrering vid ändrad verksamhetsinriktning. FI efterfrågar ett förtydligande av hur denna ordning förhåller sig till den nuvarande regleringen enligt lagen (1996:1006) om viss

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 av den 31 maj 2024 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

finansiell verksamhet (LVA), där ändrad verksamhetsinriktning hanteras genom registrering av den nya verksamhetsinriktningen.

Enligt FI:s uppfattning är det inte tydligt om den föreslagna regleringen är avsedd att innebära någon materiell förändring i förhållande till dagens ordning. Författningskommentarerna till 3 kap. 9 och 10 §§ nya PTL kan uppfattas som att ett verksamhetsbyte förutsätter ett formellt avregistreringsförfarande följt av en helt ny registrering, vilket skulle kunna medföra administrativa konsekvenser för såväl företagen som tillsynsmyndigheten.

Lämplighetskrav och kontroll av kravet (avsnitt 7)

Kontroll av lämplighet (avsnitt 7.1)

Förslaget i nya PTL om lämplighetskraven för ledningspersoner och verkliga huvudmän innebär bland annat att personerna ska ha gott anseende samt agera med ärlighet och integritet. FI efterfrågar ett förtydligande av hur dessa krav förhåller sig till dagens ordning, där prövningen omfattar ledningspersoner samt personer med kvalificerat innehav. Det bör också i det fortsatta lagstiftningsarbetet förtydligas om någon omprövning av befintliga ägare eller verkliga huvudmän är avsedd eller om de nya kraven endast ska tillämpas vid nyregistreringar och förändringar i ägar- eller kontrollstrukturen. Ett sådant förtydligande skulle underlätta tillämpningen för både företagen och FI.

Möjligheten att inhämta uppgifter och vissa frågor om sekretess (avsnitt 7.3)

I promemorian föreslås att en ny sekretessregel ska införas som ger skydd för en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden som hämtas in från Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorisms (Amla) centrala databas, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs. Promemorian föreslår inget liknande skydd för uppgifter som hämtas in på annat håll, exempelvis från belastningsregistret. Det finns i gällande rätt inget generellt sekretessskydd för sådana uppgifter, utan sekretessbedömningen beror på vilken myndighet som inhämtar uppgifterna och vilka sekretessbestämmelser som är tillämpliga.

FI inhämtar bland annat belastningsregisterutdrag inom ramen för ägar-, lednings- och ägarledningsprövningar. När det gäller ägarprövningar finns en särskild sekretessreglering i 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som ger skydd för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs, men för ledningsprövningar finns inget motsvarande sekretesskydd. Det betyder att exempelvis ett belastningsregisterutdrag som hämtats in av FI inom ramen för en ledningsprövning kan komma att lämnas ut vid en begäran om utlämnande av allmän handling. Ett skäl för denna ordning är att aktieägare kan anses ha ett berättigat intresse av insyn i ledningspersoners förhållanden. Med det nya penningtvättsregelverket kommer en större krets personer att lämplighetsprövas än tidigare. Personer som visserligen har en framstående position i ett bolag men vars anställningsförhållanden inte är jämförbara med styrelseledamöters förtroendeuppdrag kommer att stå helt utan särskilt sekretesskydd för personliga och ekonomiska förhållanden. Detta innebär att exempelvis ett belastningsregisterutdrag, som skulle ha träffats av sekretess om det var fråga om en ägarprövning, kan komma att lämnas ut vid en begäran om utlämnande av allmän handling.

I promemorian ifrågasätts om det finns behov av att sekretessbelägga uppgifter som förekommer i domar, eftersom dessa är offentliga. Allmänhetens intresse för ärenden hos FI är stort, och inspektionen tar emot ett mycket stort antal begäranden om utlämnande av allmän handling. Ofta rör intresset från allmänheten bolagen i sig, men det är vanligt att samtliga handlingar i ett ärende begärs ut. Vid ett sådant utlämnande kan belastningsregisterutdrag, som hämtats in inom ramen för de nya lämplighetsbedömningarna, komma att lämnas ut. Inspektionen anser därför att det faktum att domar är offentliga inte är ett avgörande skäl mot ett sekretesskydd hos FI. Promemorian föreslår redan ett utökat sekretesskydd för uppgifter som inhämtats från Amlas centrala databas, och FI anser att ett utökat sekretesskydd för enskildas förhållanden även bör gälla för uppgifter som hämtas in i samband med att den nya personkretsen lämplighetsprövas. Syftet är att de personer som ingår i den utökade kretsen av lämplighetsbedömningar inte ska stå utan sekretesskydd. Enligt FI bör därför sekretessfrågan tas om hand i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Tillsyn (avsnitt 8)

Verksamheter under svensk behörighet (avsnitt 8.1)

I promemorian föreslås att tillsynsmyndigheten för utgivare av elektroniska pengar, betaltjänstleverantörer och leverantörer av kryptotillgångstjänster (Caspar²) ska utöva tillsyn över verksamhet som bedrivs i Sverige av agenter eller ombud till ansvariga enheter som hör hemma i ett annat land inom EES (5 kap. 4 och 5 §§ nya PTL).

När det gäller utgivare av elektroniska pengar och betaltjänstleverantörer finns det regler i rörelselagarna³ om verksamhet som bedrivs genom ombud, men det saknas regler om verksamhet som bedrivs genom agenter. FI anser att det är oklart vad en skyldighet att utöva tillsyn över verksamheter som bedrivs genom agenter innebär när rörelselagarna saknar krav för sådan verksamhet. Av den föreslagna författningskommentaren framgår också att bestämmelserna delvis genomför artikel 38 i sjätte penningtvättsdirektivet⁴. I artikel 38 i direktivet anges dock endast "ombud eller distributörer eller genom andra typer av infrastruktur". När det gäller Caspar regleras varken agent- eller ombudsförhållanden i Mica-förordningen⁵. FI saknar ett resonemang i promemorian om vad som avses med *agenter* och anser att det bör klargöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Kontroll av ansvariga enheter (avsnitt 8.4.5)

Enligt förslaget i promemorian ska bemyndigandet i nuvarande 8 kap. 1 § 21 lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (PTL) i huvudsak föras över till nya PTL. Det anges vidare att denna möjlighet att hämta in uppgifter är en förutsättning för att tillsynsmyndigheten ska kunna bedriva en riskbaserad tillsyn. Det är därför viktigt att FI har adekvata verktyg för att underlätta uppföljning när de efterfrågade uppgifterna inte ges in i tid till inspektionen. FI har identifierat

² Crypto-asset service providers.

³ Jfr lagen (2010:751) om betaltjänster och lagen (2011:755) om elektroniska pengar.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 av den 31 maj 2023 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiv 2013/36/EU och (EU) 2019/1937.

en möjlighet att förenkla och effektivisera arbetet med rapporteringen hos inspektionen.

År 2025 var det 1 662 verksamhetsutövare som stod under FI:s tillsyn och som därför skulle ge in de efterfrågade uppgifterna inom ramen för den periodiska rapporteringen. Många företag gjorde dock detta först efter påminnelse från FI. I många fall kan FI skicka en automatisk påminnelse men i vissa fall krävs en manuell hantering (exempelvis om det saknas e-postadresser till företagen i inspektionens system). Hanteringen av den försenade periodiska rapporteringen kräver alltså en stor arbetsinsats från FI:s sida. FI anser därför att inspektionen bör få besluta om förseningsavgift, på motsvarande sätt som enligt 8 kap. 17 § LBT. Enligt FI:s uppfattning skulle möjligheten att besluta om förseningsavgift vara ett värdefullt verktyg för inspektionen som dels skulle bidra till en mer effektiv hantering av ärendena, dels minska den administrativa belastningen för inspektionen. Det skulle också bli tydligare för de ansvariga enheterna vad följderna blir vid försenad rapportering. I förlängningen skulle detta också bidra till en mer effektiv tillsyn eftersom dessa uppgifter behövs för att inspektionen ska kunna göra adekvata riskklassificeringar och utöva en riskbaserad tillsyn.

Finansunderrättelseenheten (avsnitt 11)

Rapportering på begäran av finansunderrättelseenheten eller Säkerhetspolisen (avsnitt 11.5.2)

I promemorian finns förslag om att finansunderrättelseenheten och Säkerhetspolisen, i enlighet med vad som gäller i dag, ska ha rätt att meddela föreskrifter om hur rapportering av misstankar ska göras av ansvariga enheter.

FI föreslår att det införs ett krav att myndigheterna ska samråda med FI vid framtagandet av föreskrifter som gäller för bolag under inspektionens tillsyn. FI har god kännedom om bolagen som står under inspektionens tillsyn och kan därför bidra med värdefulla synpunkter vid framtagandet av sådana föreskrifter.

Underrättelse till ansvariga enheter (avsnitt 11.6.1)

I promemorian föreslås att finansunderrättelseenheten trots sekretess får underrätta ansvariga enheter om typer av transaktioner eller aktiviteter, specifika fysiska eller juridiska personer och specifika geografiska områden

som bedöms medföra eller utgöra betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism och som kan antas vara relevant för den ansvariga enhetens åtgärder för kundkännedom. Informationen i en sådan underrättelse ska anses vara relevant för kundkännedomsåtgärder under sex månader från underrättelsen (8 kap. 2 § nya PTL). FI föreslår att det införs ett krav att finansunderrättelseenheten ska göra sådana underrättelser tillgängliga för FI eftersom informationen kan vara till nytta i inspektionens riskbaserade tillsynsarbete.

Särskilda frågor (avsnitt 12)

Samverkan inom ramen för partnerskap för informationsutbyte (avsnitt 12.4.1)

Artikel 75.1 i penningtvättsförordningen innebär en möjlighet för medlemmar i partnerskap för informationsutbyte att utbyta information med varandra när det är absolut nödvändigt för att fullgöra skyldigheterna enligt kapitel III och artikel 69 i förordningen. Utbytet ska ske i enlighet med grundläggande rättigheter och rättssäkerhetsgarantier. Ansvariga enheter som avser att delta i ett partnerskap för informationsutbyte ska, enligt artikel 75.2, underrätta sina respektive tillsynsmyndigheter om detta.

Tillsynsmyndigheten ska enligt samma punkt *kontrollera* att partnerskapet för informationsutbyte har inrättat mekanismer för att säkerställa efterlevnad av artikel 75 och att den konsekvensbedömning avseende dataskydd som avses i punkt 4 h har genomförts. FI konstaterar att förfarandet innebär att ett flertal myndigheter kan komma att involveras i ett ärende. Det gäller en eller flera tillsynsmyndigheter, såsom FI och Spelinspektionen, samt Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) och finansunderrättelseenheten. Därtill kan samtliga dessa myndigheters utländska motsvarigheter involveras i de fall partnerskapet spänner över flera EU-medlemsstater. Kontrollen ska äga rum innan verksamheten inom partnerskapet för informationsutbyte inleds.

FI konstaterar att förfarandet inte har någon direkt motsvarighet i PTL. Som konstateras i promemorian (s. 497) behöver bestämmelserna om informationsutbyte enligt artikeln inte genomföras i nationell rätt eftersom de är direkt tillämpliga. Promemorian bedömer att det saknas utrymme för att i nationell rätt närmare reglera förfarandet. Enligt FI:s uppfattning finns det en rad otydligheter kring hanteringen av kontrollförfarandet. Inspektionen anser att det finns ett behov av ytterligare vägledning om hur förfarandet ska hanteras av myndigheterna, utöver den allmänna

hänvisningen till att kontrollförfarandet ska genomföras i enlighet med förvaltningslagen (2017:900) som görs på s. 497 i promemorian.

FI konstaterar att det kommer att krävas en process för mottagande av underrättelser från ansvariga enheter, samrådsrutiner med eventuella andra tillsynsmyndigheter samt IMY och finansunderrättelseenheten. Förfarandet behöver vara förutsebart för de ansvariga enheterna och samordnat mellan berörda myndigheter.

Amla arbetar med att ta fram riktlinjer för olika områden, och det kan antas att ledning i fråga om bland annat vad som utgör tillräckliga mekanismer enligt artikel 75 kommer att lämnas i dessa riktlinjer. Det framstår som rimligt att detta arbete avvaktas innan eventuella nationella regler övervägs. För det fall tillräcklig ledning om förfarandet inte lämnas inom ramen för Amlas riktlinjer, eller om Amlas riktlinjer inte kommer att finnas tillgängliga när reglerna ska börja tillämpas, kan det dock enligt FI:s mening längre fram finnas behov av att reglera det nationella förfarandet.

En nationell reglering i förordning skulle exempelvis kunna ange de närmare formerna för hur underrättelser till tillsynsmyndigheten ska göras när fler än en nationell tillsynsmyndighet är involverad, hur samråd ska ske och hur uppgifter ska fördelas mellan de berörda myndigheterna. Eftersom en sådan reglering skulle utgöra rena verkställighetsbestämmelser på nationell nivå bedömer FI att den inte går utöver vad som är tillåtet enligt EU-rätten.

Verkligt huvudmannaskap (avsnitt 14)

Likvidation och avregistrering (avsnitt 14.16.7)

Enligt förslaget i promemorian får Bolagsverket besluta att ett aktiebolag ska gå i likvidation om bolaget inte har följt ett föreläggande under de förutsättningar som tas upp (föreslagna 25 kap. 11 § andra stycket aktiebolagslagen [2005:551]). FI föreslår att det införs ett krav att Bolagsverket ska samråda med FI innan verket beslutar om tvångslikvidation av ett bolag under FI:s tillsyn, när bolaget inte har följt ett föreläggande att anmäla uppgifter till registret över verkliga huvudmän. Skälet är att särskilda hänsyn måste tas vid avveckling av kreditinstitut och andra institut under FI:s tillsyn enligt rörelselagarna. Vissa institut under FI:s tillsyn omfattas även av den särskilda ordningen som följer av lagen (2015:1016) om resolution. Ändamålen med resolution är bland annat att säkerställa att kritiska verksamheter upprätthålls och att undvika betydande

negativa effekter på den finansiella stabiliteten. En tvångslikvidation som Bolagsverket beslutar utan samråd med FI kan därför få oönskade konsekvenser för borgenärer, konsumenter och den finansiella stabiliteten.

Konto- och värdefackssystemet (avsnitt 15)

Skyldigheten att lämna uppgifter för registrering (avsnitt 15.4)

FI noterar att skyldigheten för de institut som omfattas, att anmäla uppgifter för registrering till Skatteverket, föreslås gälla fram till dess att fem år har gått från det att tjänsten som avser kontot, värdefacket eller det virtuella IBAN avslutades.⁶ Det förs i promemorian inget resonemang om konsekvenserna av att institutet upphör med sin verksamhet innan denna femårsperiod förflutit. Det är därmed otydligt om avsikten är att skyldigheten ska upphöra i förtid, eller om skyldigheten kvarstår. Enligt förslaget till ny lag om register över konton, värdefack och virtuella IBAN upphör skyldigheten att anmäla uppgifter för registrering när ett bolag inte längre omfattas av definitionen av institut. Det får alltså till följd att skyldigheten upphör i förtid. Om avsikten är att utsträcka anmälningsskyldigheten även till bolag som inte längre är institut, krävs enligt FI:s bedömning även justeringar av författningsförslaget. Eftersom FI då inte längre har tillsynsansvaret väcks även frågan om vilken myndighet som ska utöva tillsyn över att bolaget uppfyller kraven, och på vilka rättsliga grunder. Om avsikten är att anmälningsskyldigheten i stället ska upphöra innan fem år förflutit, om institutet upphör med sin verksamhet inom denna tidsperiod, bör detta förtydligas i författningsförslaget.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser (avsnitt 16)

FI konstaterar att det inte föreslås några särskilda övergångsbestämmelser för företag som när nya PTL träder i kraft är registrerade enligt LVA. Övergångsbestämmelserna till nya PTL reglerar endast ikraftträdandet och tillämpningen av äldre bestämmelser på överträdelser som har inträffat före ikraftträdandet.

⁶ Se den föreslagna lagen (2027:xxx) om register över konton, värdefack och virtuella IBAN.

Det bör i det fortsatta lagstiftningsarbetet förtydligas hur befintliga registreringar ska hanteras vid övergången till den nya registreringsordningen och om företag som redan är registrerade enligt LVA ska anses registrerade enligt nya PTL eller om någon ny registreringsåtgärd behöver vidtas. Ett sådant förtydligande är viktigt för rättssäkerheten och skulle minska den administrativa belastningen för såväl företagen som FI.

Konsekvenser (avsnitt 17)

Förslagen i promemorian innebär att FI kommer att få ökade kostnader med anledning av nya tillsynsobjekt. Förslagen medför även en ökad arbetsbelastning för FI genom fler registreringsärenden, fler lämplighetsprövningar och en mer omfattande uppföljning av förändringar i ledning och ägarstruktur. Även om det är svårt att bedöma omfattningen står det klart att nya arbetsuppgifter kommer att tillkomma och att kostnaderna för FI således kommer att öka. Det tillkommande ansvaret kan inte hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. FI bedömer att kostnadsökningen för inspektionen i vart fall motsvarar två årsarbetskrafter.

FI konstaterar vidare att det inte framgår hur det nya förfarandet kring partnerskap för informationsutbyte enligt artikel 75 i penningtvättsförordningen ska finansieras. Om det inte är tänkt att underrättelseförfarandet till den behöriga tillsynsmyndigheten ska vara avgiftsfinansierat bedömer FI, till skillnad från promemorian (s. 694–698), att kostnaden för den nya uppgiften inte kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. FI bedömer att förfarandet kommer att vara resurskrävande och att kostnadsökningen för inspektionen i vart fall motsvarar ytterligare två årsarbetskrafter.

Övriga synpunkter

Dubbelprövningsförbudet

I promemorian behandlas frågan om ett ingripande mot en person i ledningen för en juridisk person bör räknas som ett ingripande mot den ansvariga enheten. Promemorian menar att frågan bör hanteras av rättstillämparen men framhåller samtidigt att regeringen i ett annat lagstiftningsärende ansett att ett ingripande mot en person i ledningen för en juridisk person bör ses som ett ingripande mot den ansvariga enheten (s. 337 i promemorian med hänvisning till prop. 2025/26:28 s. 149). Som FI uppfattar situationen som refereras till i det andra lagstiftningsärendet så

handlar det om att en ledningsperson i en juridisk person förbjöds vara ledningsperson *i just den* juridiska personen. FI är tveksam till att det, trots detta, ska anses vara fråga om ett ingripande mot den juridiska personen. Det går i vart fall inte att dra några generella slutsatser av uttalandet. Uttalandet skulle till exempel kunna uppfattas som att ett åtal mot en ledningsperson hindrar en administrativ sanktion mot den juridiska personen, vilket FI aldrig har uppfattat vara fallet. Enligt FI:s mening skulle exempelvis ett åtal för bokföringsbrott inte hindra att inspektionen inom ramen för redovisningstillsynen ingriper mot det aktuella bolaget. FI menar att frågan bör klargöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Regelefterlevnadschef enligt artikel 11 i penningtvättsförordningen

Enligt artikel 11.1 i penningtvättsförordningen ska en ansvarig enhet utse en ledamot av ledningsorganet i dess ledningsfunktion till regelefterlevnadschef. Med ledningsorgan i dess ledningsfunktion avses enligt artikel 2.1.38 det ledningsorgan som ansvarar för den dagliga ledningen av enheten, till skillnad från ledningsorganet i dess tillsynsfunktion enligt artikel 2.1.39, som har uppsikt över och övervakar ledningens beslutsfattande.

Motsvarande fråga har tidigare behandlats vid genomförandet av artikel 46.4 i fjärde penningtvättsdirektivet⁷, som krävde att en styrelseledamot skulle utses med ansvar för genomförandet av de åtgärder som krävs för att följa direktivet. Regeringen konstaterade då att direktivets engelska uttryck för ledningsorgan, med hänsyn till att svensk rätt saknar den motsvarighet till en tvådelad bolagsstyrning som ligger till grund för sådana uttryck, bör förstås som en nivå under styrelsen. Slutsatsen blev att en person i ledningsgruppen, verkställande direktören eller en person med motsvarande funktion, och inte en styrelseledamot, ska utses (prop. 2016/17:173 s. 321 f.). Detta kom till uttryck i vad som numera är 6 kap. 2 § första stycket 1 PTL.

FI är medvetet om att det som skiljer artikel 46.4 i fjärde penningtvättsdirektivet från artikel 11.1 i penningtvättsförordningen är att den sistnämnda är direkt tillämplig och innehåller egna definitioner av

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG.

ledningsorgan i dess lednings- respektive tillsynsfunktion. Även om begreppens innebörd bestäms av unionsrätten och tolkningen av dem ytterst tillkommer EU-domstolen, är behovet av vägledning om hur begreppen ska tillämpas i förhållande till svensk associationsrätt likväl påtagligt. En sådan vägledning är viktig både för tillsynsorganen och för de ansvariga enheterna. FI anser att den tolkning som gjordes vid genomförandet av artikel 46.4 i fjärde penningtvättsdirektivet ger ledning för hur ledningsorganet i dess ledningsfunktion bör förstås i svensk kontext, och att regeringen i det fortsatta lagstiftningsarbetet om möjligt bör klargöra om samma synsätt är avsett att gälla vid tillämpningen av artikel 11.1 i penningtvättsförordningen.

FINANSINSPEKTIONEN

Johan Almenberg
Generaldirektör

Michael Målqvist
Senior jurist

I detta ärende har generaldirektören Johan Almenberg beslutat. Seniora juristen Michael Målqvist har varit föredragande.

Kopia till camilla.landberg@regeringskansliet.se